

Peterburi Teataja

Peteburi Eesti Kultuuriseltsi, Jaani koguduse ja Jaani Kiriku Fondi väljaanne

Eesti autonoomia sündis Peterburis

Petrogradi rongkäigu ja autonoomia saavutamise mälestusmärk 1917

“Üheks esimeseks ja mõjuvamaks Eesti rahvuslise iseteadvuse avalduseks välise ilma ees tuleb pidada Peterburis (Petrogradis) toimepandud eestlaste poliitilist meeleavaldust. Oma ulatuse poolest oli see ennenägemata suur ja mõju poolest ajalooli-

ne sündmus, mille mälestus osavõtjate südames iial ei kustu” kirjutas ajaleht “Pealinna Teataja”.

Idee korraldada meeleavaldus tuli Peterburis viibivate Eesti sõjaväelaste poolt mõni päev peale veebruarirevolutsiooni asutatud Eesti

Vabariiklaste Liidult. Korraldajad pöördusid kõikide Peterburi ja ümberkaudsete organisatsioonide poole üleskutsesega korraldada ühiselt Eesti sõjaväelastega meeleavaldus autonoomia toetamiseks. Ettepanek leidis haruldaselt sooja poolehoidu kõigis eestlaste organisatsioonides ja rahvakihtides Peterburis.

8. aprillil (26. märtsil vkj) 1917 toimus Peterburis eestlaste manifestatsioon autonoomianõude toetuseks. Jaani kiriku juurde kogunes üle 40 000 eestlaste (neist 12 000 – 15 000 sõjaväelast), kes sinimustvalgete lippude ja loosungitega ning sõjaväeorkestrite marsihelide saatel liikusid läbi linna Tauria palee juurde, et nõuda Ajutiselt Valitsuselt Eestile autonoomiat. Juba neli päeva hiljem, 12. aprillil (30. märtsil vkj) kinnitas Ajutine Valitsus määruse “Eestimaa kubermangu administratiivse valitsemise ja kohaliku omavalitsuse ajutise korra kohta”, millega Eesti sai autonoomia sugemetega omavalitsuse. Eestimaa kubermang (Põhja-Eesti) ja Liivimaa kubermangu põhjaosa (Lõuna-Eesti) ühendati üheks haldusalaks. Kubermangukomissariks määrati Jaan Poska ja omavalitsusorganina alustas tegevust Eestimaa Kubermangu Ajutine Maanõukogu (Maapäev), mis oli esimene Eesti ülemaaline rahvaesinduskogu.

Jaani kirik – Dekabristide (Ofitserskaja) tänav – Voznessenski prospekt – Morskaja tänav – Nevski prospekt – Liteinõi prospekt – Špalernaja tänav – Tauria palee

Eesti Muinsuskaitse Seltsi kaasmaalaste mälestamise toimkonna ekspeditsioon Peterburi ja ümbruskonda

Eesti Muinsuskaitse Seltsi kaasmaalaste mälestamise toimkonna ekspeditsioon korraldab Haridus- ja Teadusministeeriumi Rahvuskaslaste programmi ja Välisministeeriumi toel Peterburi ja ümbruskonda, et selgitada välja Eesti kultuuriloo seotud mälestisi, eelkõige eestimaalaste matmispaiku kalmistutel. Ekspeditsiooni valmistasid ette Välisministeeriumi nõunik Jüri Trei, kes on ka ise toimkonna liige, ja Peterburis elav kultuurooloog Veronika Mahtina, kes on oma uurimistöös keskendunud eestlastele Peterburis.

Jaani kirik

Meie esimeseks peatuspaigaks oli äsja renoveeritud Peterburi Jaani kirik, mis asub aadressil Dekabristide (endine Oifterskaja) 54a. Punastest tellistest kirikuhoone ehitamist alustati 1859. aastal (arhitektid Karl Ziegler von Schaffhausen ja Harald Julius von Borse), kirik õnnistati sisse 27. novembril 1860. Ühele poole kirikuhoonet ehitati kogudusele kuulunud kolmekordne pastoraat ja 1893. aastal vaeslaste varjupaik ning koolihoone. Teisele poole, Oifterskaja ja Masterskaja tänava nurgale kerkis aastatel 1909 – 1911 kuuekorruseline koguduse üürimaja. Jaani kirikust kujunes Eesti rahvusliku liikumise keskus Peterburis, 1909. aastal kuulus kogudusele ligikaudu 24 000 liiget. Siin tegutsenud kirikuõpetajatest on tuntumad Jakob Hurt ja Villem Reiman, organistidest Mihkel Lüdigi ja Rudolf Tobias. Kirik suleti Nõukogude võimude poolt 1930. aastal, seejärel tegutses siin käsitöökool ja ehitustrust, kirikutom ja fassaad lammutati ning hoone ehitati suures osas ümber. Peterburi Jaani kogudus alustas taas tegevust 1995. aastal ja 1997. aastal anti kirikuhoone linnavalitsuse poolt kogudusele tasuta kasutamiseks, kuid kogudusele kuulunud kõrvalmajades asuvad endiselt linna üürikorteriid. 1999. aastast hakati korraldama kirikuhoone korrastamiseks talguid, konsul Jüri Trei eestvedamisel asutati Jaani Kiriku Fond, telliti restaureerimisprojekt, lülitati sisse elekter ja telefon. 2001. aastast võeti hoone juba regulaarselt kasutusele jumalateenistusteks ja kultuuriüritusteks. Põhjalikud restaureerimistööd venisid aga rahapuudusel ja neid alustati täies mahus Kultuuriministeeriumi, Välisministeeriumi ning EELK toel ning Eesti Kontserti osalusel 2009. aasta märtsis. Hoone taastati Eesti riigi eelarvest ja eraannetustest saadud rahadega Facio Ehituse AS poolt suures plaanis endisel kujul ning järgmise aasta märtsis paigaldati tornikiiver ja rist. Jaani kirik avati ja pühitseti suure pidulikkusega 20. veebruaril 2011, kohal viibisid EV President Toomas Hendrik Ilves, EELK peapiiskop Andres Põder, välisminister Urmas Paet, kultuuriminister Laine Jänes jpt. Nüüd korraldatakse Jaani kirikus regulaarselt jumalateenistusi, kontserte ja näitusi, siin asuvad mitme eesti organisatsiooni tööruumid. Kirikusaal mahutab 400 inimest.

Saksa Peetri kirik

Külastasime ka Saksa Peetri kirikut, mis oli nõukogude ajal kasutusel ujulana. Seda on raske uskuda, kui ei ole oma silmaga näinud. Osaliselt on ujulaegseid elemente tänaseni säilinud nagu näiteks kunagised tribüünipingid kahel pool rõdudel. Altariruumist on muidugi vettehüppamise torn eemaldatud, kuid basseini põhja betoonvalu väljaraiumine võiks kahjustada hoone seinte stabiilsust ja seepärast on otsustatud praegu kiriku keldrisse jääv basseini põhja säilitada ka tulevaste põlvetele märgina ühest ajastust. Keldriseintel on väga mõjuvad maalitud nõukogude võimu võitluste kirikute ja usklikte vastu, mis vaatamata kõikidele püüdlustele siiski soovitud tulemuseni ei viinud. Saksa Peetri kirikut tutvustas meile Saksa Kultuuriseltsi esindaja Ivan Prais, kes andis ka ülevaate Peterburi luterlaste, eelkõige muidugi sakslaste kohta ilmunud trükistest. Soome kirikus kohtusime kristliku perenõustamise keskuse juhataja Ljudmilla Rjuminaga, kes on hoolt kandnud paljude haudade korrastamise eest Volkovo luterlikul kalmistul.

Mitrofanovski kalmistu

Endise Mitrofanovski kalmistu asupaika tutvustasid meile Peterburgi Mitrofanovski Liidu aseesimees Ilja Popov ja sekretär Nikolai Lavrentjev. 1831. aastal asutatud kalmistul oli rohkesti pühakodasid, sellest sai üks linna suuremaid ja ilusamaid kalmistuid, kus oli ka luterlik kalmistuosa. Kuigi kalmistule oli maetud suurel hulgal silmapaistvaid ühiskonna- ja kultuuritegelasi, hävitati see 1930. aastate teisel poolel täielikult. Praegu asuvad seal raudteeharud, laoplatsid, ettevõteted, võsa ja prügmäed. Mitrofanovski Liit võitleb selle eest, et endise kalmistu asukohas loodaks memoriaal. Seda on linnavõimud ka lubanud, kuid tahavad osaliselt endise kalmistu territooriumil säilitada ettevõtlust. Mitrofanovski Liit on korraldanud sellise linnavõimude kava vastu protestiaktiooni ja nõutakse memoriaali rajamist endise kalmistu territooriumil täies ulatuses.

Smolenski ja Volkovi luterlikud kalmistud

Smolenski luterlikule kalmistule on maetud hulgaliselt tuntud sõjaväelasi, kultuuri-, majandus- ja ühiskonnategelasi, sealhulgas näiteks Alfred Nobeli vend Ludvig Nobel (1831 – 1883), kes oli Venemaa naftatööstuse ja paljude ettevõtete rajaja, samuti tema poeg perekonnaga, kelle haud on Rootsis elavate sugulaste poolt taastatud; kuulus juveliir Agathon (Agafon) Faberge (1862 – 1895) jt. Eestiga seotud isikutest on siin leidnud viimse puhkepaiga Tartu Ülikooli rektor, füüsik Georg Friedrich Parrot (5. VII 1767 Mömpelgard / Montbéliard – 20. VII 1852 Helsingi) ja tema abikaasa; keeleteadlane akadeemik Ferdinand Johann Wiedemann (30. III

1805 Haapsalu – 29. XII 1887 Peterburi); baltisaksa kunstnik, arhitekt, etnograaf ja restauraator Johannes Leopold Gahlenbäck (21. XI 1855 Püha khk. Saaremaal – 11. X 1934 Lenningrad); füüsik ja elektrotehnik, kes leiutas galvanoplastika ja konstrueeris elektrimootori, arhitekt ning akadeemik Moritz Hermann von Jackobi (21. IX 1801 Potsdam – 11. III 1873 Peterburi), kes olles aastatel 1836–1840 Tartu Ülikoolis tsiviilarhitektuuri professor, projekteeris Toomemäele Inglisilla. Veel mõne aasta eest täielikult lagas ja võsas Smolenski kalmistul on alustatud korrastustööd, rajatakse teid ja kiviandussüsteemi, paigaldatud on infotahvel. Siinkohal on huvitav täheldada, et tööde teostajateks luterlikul kalmistul osutusid usbekid. Eesti peakonsulaadi ja Peterburi Eesti Seltsi ja koguduse eestvedamisel on sellel kalmistul juba aastaid talgute korras korrastatud Eestiga seotud isikute haudu. Akadeemik Wiedemannile on kodanikualgatuse korras püstitatud uus mälestuskivi, mis avati 16. aprillil 2005 seoses tema 200. sünniaastapäeva tähistamisega. Tema haud asus kalmistu selles osas, mis hävines 1986. aastal seoses tuletõrjedepoo rajamisega kalmistu territooriumile.

Volkovi luterlikul kalmistul käisime koos Veronika Mahtina ja Ljudmilla Rjuminaga, kes on seal aastaid kalmusid korrastamas käinud. Ka seekord korrastasime ühiselt mõned Peterburgi Eesti Jaani kogudusse kuulunud isikute haud. Sellele kalmistule on maetud paljud eestlastest Jaani kiriku koguduse liikmed ja mitmeid Eestist pärit baltisakslasi, kelle haud vajavad veel väljaselgitamist.

Püha Troitski Sergiuse Primorski klooster

Peterburi lähistel asub Püha Troitski Sergiuse Primorski klooster, mis on asutatud 1732. aastal ja taastatud 1993. aastal. Nõukogude ajal tegutses siin miilitsakool ja kloostri territooriumil kiriku ees asunud kalmistul hävitati kõik hauatähised. Kalmistule on maetud mitmeid silmapaistvaid ühiskonna- ja poliitikategelasi ning nende perekonnaliikmeid, sealhulgas Nikolai Bobrikov (15. I 1839 Peterburg – 16. VI 1904), Soome venestajast kindralkuberner (a-st 1898), kellele rahvuslane Eugen Schauman sooritas atentaaadi, samuti Haapsalus sündinud Vene diplomaat ja välisminister vürst Aleksander Gortšakov (4. VII 1798 Haapsalu – 11. III 1883 Baden Baden). Viimase mälestuskivi, mis oli nõukogude ajal hävitatud, taastati tema 200. sünniaastapäevaks 1998. aastal. Sergiuse kloostri kalmistule on maetud ka Eestimaaalt pärit dr. Philipp Jakob Karell (10. XII 1806 Tallinn – 30. VIII 1886 Peterburi), kes oli tsaaride Nikolai I ning Aleksander II perekonna ihuarst. Kahjuks ei ole tema haa asukohta suudetud kindlaks teha ja on seepärast veel tähistamata. Isa Varlam, kes meile kalmistut ja olemasolevat kalmistuplaani tutvustas,

tundis suurt huvi dr. Karelli vastu ja leppisime kokku, et vahetame informatsiooni tema haa asukohta väljaselgitamiseks ja tähistamiseks.

Levašovo ja Kroonlinn

Peterburi lähiste Levašovosse on maetud ligikaudu 47 000 stalinlike repressioonide ohvrit, kes lasti suures enamuses maha 1937. ja 1938. aastal. Siia rajatud memoriaalkompleksi on püstitatud palju mälestusmärke: poolakatele, juutidele, lätlastele, soomlastele, rootslastele, katoliiklastele, energeetikutele jne. 29. oktoobril 1999 avati EV Peterburi Peakonsulaadi abiga siin keskne mälestusmärk ka eestlastele. Ümber selle on paigutanud mälestustahvleid ja riste hukatud isikutele nende perekonnaliikmete poolt, osa neist on kinnitatud ka puude külge. Mälestuskivil on tekst nii eesti kui ka vene keeles: SIIN PUHKAVAD EESTLASED, STALINLIKE REPRESSIOONIDE SÜÜTUD OHVID 1937 – 1938. Mälestusmärgi ümber olevatel tahvritel on tekstid suures enamuses kirillitsas, osadel on ka repressiivsete fotod.

Kroonlinnas elas XIX sajandi teisel poolel ja XX sajandi alguses tuhandeid eestlasi ja neil oli siin koos soomlaste ja rootslastega oma Nikolai kirik, sakslastel ja lätlastel oli eraldi Elisabeti luterlik kirik. Nikolai kiriku hoone on tänaseni heas seisukorras ja profaankasutuses, kuid selle ilus kõrge ja sihvakas torn on maha lõhutud. Kroonlinnas elas palju aastaid ka poetess Lydia Koidula, kelle mees Eduard Michelson oli siin ametis sõjaväearstina. Kroonlinna ühe maja seinal Gospodskaja tänaval (Turkini majal), kus Koidula elas, avati 2000. aasta 29. aprillil peakonsulaadi initsiatiivil mälestustahvel, mille autor on skulptor Mati Karmen. 1943. aastal, kui tähistati Lydia Koidula 100. sünniaastapäeva, sõitis grupp Nõukogude tagalas olevaid eesti kultuuritegelasi Kroonlinna, et leida ja korrastada tema haud. 1944. aasta septembris korraldati Koidula kalmul punamiiting, kus lubati, et luuletaja soov saada maetud kodumaa mulda, täitub peagi. 1946. aastal kaevatigi Lydia Koidula säilmed Kroonlinna luterlikult kalmistult välja ja maeti suure pidulikkusega Tallinna Metsakalmistule. Kroonlinna kalmistule jäeti aga Lydia Koidula abikaasa Eduard Michelsoni (suri 1907) ja poja Maxi säilmed, kuna kõrgemalt poolt oli korraldus ainult Lydia Koidula ümbermatmiseks. Suletud nõukogude sõjaväelinnas oli juba selleks ajaks „saksa“ kalmistu täielikult purustatud ja lagastatud. 1944. aastal tehtud fotodelt on näha, et mustast marmorist hauamonumendil olnud valge rist oli kadunud. Vaatamata 1990. aastate lõpust tehtud püüdlustele ei ole õnnestunud Michelsonide perekonna matusepaika välja selgitada, kuigi hauld olud mälestusmärgist, 1944. aasta miitingust ja 1946. aasta väljakaevamistest on fotod olemas.

Участники концерта. Фото Андрея Докина.

Праздничный концерт в родных стенах

Большим двухчасовым концертом 26 февраля отметило Санкт-Петербургское общество эстонской культуры 94-ю годовщину Эстонской Республики и 20-летие своего основания. Спустя ровно год после открытия эстонской церкви Св. Иоанна петербургские эстонцы отпраздновали свой юбилей в исторических стенах.

В этот день звучало много теплых слов поздравлений и благодарностей от гостей и хозяев праздника, приветствий от партнеров из Эстонии и Петербурга. Поздравить лично приехали советник Министерства иностранных дел ЭР Юри Трей, директор Эстонского сельскохозяйственного музея Мерли Сильд, председатель Эстонского общества г. Нарва Антс Лийметс. От Генерального консульства ЭР в СПб общество поприветствовала Эне Луйде. На богослужении перед концертом были

помянуты имена ушедших активных членов общества, на концерте вспомнили тех, кто стоял у самых истоков.

Нынешняя творческая жизнь петербургских эстонцев отразилась в концертной программе. В классической части выступили пианисты Петр Лаул и Нагалья Платонова, а также квартет валторнистов под руководством Генриха Авика. Смешанный хор «Кажа» СПб общества эстонской культуры (руководитель Нонна Матсон, органист Сергей Варшавский) исполнил программу из народных мелодий и произведений эстонских композиторов. Специально для юбилейного концерта была подготовлена совместная фольклорная программа под названием «Встречи в Ингерманландии», в которой приняли участие фольклорная группа «Neevo» СПб общества эстонской культуры (руководитель Марина Акимова), ансамбль

«Talomerkit» и хор «Kotikontu» Общества ингерманландских финнов «Inkerin Liitto» (руководитель Ирина Демидова). Финал концерта ознаменовало выступление литовско-латышско-эстонского хора «Balticum» (дирижеры Ольга Замет, Светлана Семагина, Нонна Матсон).

Страницы истории общества были представлены в подготовленной к юбилею фотовыставке. Каждый гость праздничного концерта получил на память комплект с юбилейным значком, буклетом и 50-м праздничным выпуском нашей газеты.

Мы от всей души благодарим за поддержку и помощь Министерство культуры Эстонской Республики, Санкт-Петербургский Дом национальностей и всех, кто принял участие в подготовке и организации юбилейного мероприятия.

Вероника Махмина

К юбилею композитора Лидии Аустер

1 апреля 2012 г. в Санкт-Петербурге в музее театрального и музыкального искусства состоялся концерт, посвященный предстоящему 100-летию композитора Лидии Аустер. На большом экране показывались фото предков композитора, паспорта ее матери, выданного в г. Пернове в 1905 г., зачетной книжки студентки ленинградской консерватории, нот и книг с дарственными подписями Дмитрия Шостаковича и Арама Хачатуряна, фото ее педагогов, сцен из балетов и пр.

Ведущие Николай Пейч-Аустер и Ало Пылдымяз отразили основные события ее жизни и творчества. Рассказы перемежались исполнением произведений композитора. «Весенние прелюдии» исполнил лауреат международных конкурсов Петр Лаул. «Экспромт» прозвучал в исполнении лауреата международных конкурсов Натальи Платоновой. Ольга Кравцова (сопрано) в со-

провождении Натальи Платоновой (ф-но) исполнила романсы на слова Лидии Койдула. Стихи Койдула были особенно близки композитору, поскольку дом ее деда в Пярну, у которого она жила в детстве, был расположен через два дома по той же улице от нынешнего дома-музея поэтессы. Вторую часть лирического концертино «Лето в Кясмю» исполнила Наталья Калининенко (скрипка) в сопровождении Светланы Калининенко (ф-но). Прозвучал отрывок из интервью с композитором Арамом Хачатуряном, где он тепло отзывался о своем аспиранте Рене Ээспере и Лидии Аустер.

В записи звучали фрагменты из фортепианного концерта и балета «Ромео, Джульетта и тьма» в исполнении Эстонского государственного оркестра под управлением Н. Ярви, а также из сонаты для кларнета, посвященной ее мужу, солисту оркестра ленинградского Киров-

ского театра. Впервые в Петербурге прозвучала редкая запись романса «1941» в исполнении Георга Отса. На экране были показаны отрывки из балета «Бамби» и видеоролика «LYDIA AUSTER 70» (1982).

НОВОСТИ

Конференция «Эстонцы в многоязычном и поликультурном Петербурге»

В субботу, 28 апреля, в эстонской церкви Св. Иоанна (ул. Декабристов, 54а) состоится международная конференция «Эстонцы в многоязычном и поликультурном Петербурге». Организаторы – Министерство образования и науки ЭР, Общество родного языка, Генеральное консульство ЭР в СПб, СПб общество эстонской культуры, приход Св. Иоанна и СПб государственный университет. Конференция приурочена к 95-летней годовщине манифестации эстонцев в Петрограде и 20-летию основания СПб общества эстонской культуры. В первой части конференции прозвучат выступления на русском языке, во второй – на эстонском. Свои доклады представят исследователи из Эстонии и Петербурга. Начало в 11.00.

• • •

Набор в летний эстонский лагерь

Лагерь эстонского языка организуются для имеющей эстонские корни молодежи, которая живет за пределами Эстонии. Летом 2012 г. для молодежи в возрасте 12-17 лет будут организованы три лагерные смены: I смена: 26 июня – 6 июля 2012; для молодежи, которая не владеет эстонским языком либо владеет очень слабо (по результатам тестирования); II смена: 10 – 20 июля 2012; для молодежи, владеющей эстонским языком (по результатам тестирования); III смена: 31 июля – 10 августа 2012 будет определена по результатам тестирования. Лагерь будет организован на западном побережье Эстонии, на туристическом хуторе Ояко в волости Аудру Пярнуского уезда. Основная цель лагеря – изучение эстонского языка и знакомство с эстонской культурой. Очень важно, чтобы у принимающей участие в лагере молодежи была заинтересованность и мотивация в изучении эстонского языка и знакомстве с эстонской культурой. Регистрация для участия в лагере и проведение тестов будут действовать до 25 апреля 2012 года. Для того, чтобы сообщить о желании участвовать в лагере изучения эстонского языка, необходимо: заполнить регистрационную анкету, написать короткое мотивационное письмо (в рамках анкеты), пройти языковой тест. Регистрационная анкета: <http://www.meis.ee/eesti-keele-laagrid-eesti-paritolu-noortele>

Тест можно пройти на сайте: <http://www.meis.ee/keelelaagri-keeletest>

Участие в лагере для подростка бесплатно.

Координатор Аве Хярсинг, Фонд интеграции и миграции «Наши люди», +372 6599 037, ave.harsing@meis.ee

• • •

Поздравляем нашу молодежь!

Поздравляем Никиту Дергунова-Пейча, ставшего 18 марта победителем на открытых состязаниях Санкт-Петербурга по робототехнике во Дворце творчества юных в категории кегельринг-макро и Алексея Фёдорова, 8 апреля выступавшего за Эстонию и завоевавшего 5 место на чемпионате Европы по самбо среди молодежи в Бухаресте. Так держать!

ЭСТОНСКАЯ ЦЕРКОВЬ СВЯТОГО ИОАННА

PETERBURI EESTI JAANI KIRIK

АПРЕЛЬ (вторая половина)

18 апреля (среда), 19:00	Вечер органной музыки
20 апреля (пятница), 19:00	Брамс. Вечер камерной музыки. Александра Коробкина (скрипка), Борис Баринов (альт)
21 апреля (суббота), 19:00	«В мире джаза» Джазовый оркестр Культурного центра ГУ МВД России по Санкт-Петербургу и Ленинградской области АРТ-БЕНД
25 апреля (среда), 19:00	Джаз-концерт «Nordic Sounds» Виллу Веске – саксофон (Эстония) Тийт Кальюсте – аккордеон (Эстония) Тааво Реммель – контрабас (Эстония) Валериус Рамошка – труба, флюгельгорн (Латвия) Раймонд Макат – клавишные, хроматическая гармошка (Литва)
27 апреля (пятница), 19:00	Хоровой концерт Вокально-хоровая студия «ИСТОК» (Санкт-Петербург)
29 апреля (воскресенье), 19:00	Вечер венской классики SINGOLO ORCHESTRA Дирижер Дмитрий Корявко

МАЙ

3 мая (четверг), 15:00	Молодежный симфонический оркестр (Эстония)
5 мая (суббота), 14:00	Фортепианный вечер Симона Заянчаускайте (Литва)
12 мая (суббота), 14:00	Молодежный духовой оркестр
12 мая (суббота), 17:00	«Почувствуйте романс» Тоомас Кутер (Эстония) и Михаил Гаврилов (Россия)
16 мая (среда), 19:00	«Орган и арфа - диалог, устремленный в небо» Мария Лебедева (орган) – Екатерина Писарева (арфа)
19 мая (суббота), 14:00	Концерт органной музыки
21 мая (понедельник), 19:00	В рамках 48-го международного фестиваля «Петербургская музыкальная весна» Женский вокальный квинтет «АКВАРЕЛЬ» «Слава в вышних Богу и на земле мир...» Духовная и светская музыка петербургских композиторов
30 мая (среда), 19:00	«Времена года» Вивальди, Буамортье, Симпсон Российский ансамбль старинной музыки Руководитель и дирижер – Владимир Шуляковский

Õnnitleme juubilar

05.06. Galina Ševeljova	10.07. Aino Ahrapotkova
06.06. Anna Solovjova	14.07. Juri Kondratovitš
12.06. Gennadi Njunin	19.07. Elvira Rosa
19.06. Aleksandr Aleksandrov	24.07. Meeri Grauer
25.06. Ljudmila Štšerbakova	29.07. Valentina Andrusse
02.07. Inga Gorodetskaja	06.08. Voldemar Nõmm
05.07. Ursula Golubeva	08.08. Nelli Levina
06.07. Leonid Jasnov	

Kiriflifud teated

Jumalateenistused toimuvad Peterburi Jaani kirikus (ul. Dekabristov, 54a) algusega 14.30 järgmistel kuupäevadel: 29. aprillil, 13. mail, 27. mail, 14. juunil (Leinapäev).

Peterburi Eesti Kultuuriselts ja Jaani kogudus teatavad sügava kurbusega oma aktiivse liikme

Jüri Inozemtsevi

surmast ja avaldavad südamlikku kaastunnet lahkunu abikaasale Aino Tonkale

ИЮНЬ

1 июня (пятница), 20:00	«Мистер Икс XX века» ВЕЧЕР ПАМЯТИ ГЕОРГА ОТСА
5-6 июня (вторник, среда), 20:00	Фестиваль «Новые горизонты»
9 июня (суббота), 14:00	ИЛО Женский хор (Эстония)
16 июня (суббота), 14:00	Концерт хоровой музыки
20 июня (среда), 19:00	«По странам Европы. Серебряный голос гобоя» Алина Никитина (орган) – Татьяна Малярова (гобой)

ИЮЛЬ

7 июля (суббота), 14:00	Смешанный хор «KADRINA» (Эстония)
14 июля (суббота), 14:00	Концерт хоровой музыки (Латвия)
28 июля (суббота), 14:00	Смешанный хор «Заур» (Эстония)

АВГУСТ

11 августа (суббота), 14:00	Молодежный хор «Кярдла» (Эстония)
-----------------------------	-----------------------------------

Адрес: Санкт-Петербург, ул. Декабристов, д. 54 А.
Возможны изменения.
Справки по телефону 710-8446.
www.jaanikirik.ru

ANNETUSED ORELI JA ALTARIKATETE HEAKS

A. Martin, Eesti Vabaõhumuuseum, Haapsalu Sanatoome Internaatkool Annetada saab MTÜ Peterburi Jaani Kiriku Fondi kontole 221013842966 Swedbankis (selgituseks märkida maksja nimi ja isikukood, firma puhul registri kood ja märksõna „orel“ või „altarikatted“). Annetajate nimed avaldatakse ajalehes Peterburi Teataja. Täname seniseid annetajaid!

Eesti Muinsuskaitse Seltsi kaasmaalaste ...

Alguks lk 2

Ümbrus on sedavõrd muutunud, et hauaplatsi ei ole võimalik tuvastada. Kalmistul olnud monumendid ja piirdeaiad on purustatud, kalmistu kasvunud võssa ja soostunud. Viimastel aastatel, ilmselt seoses Kroonlinna asutamise 300. aastapäeva tähistamisega, on siiski ka Kroonlinna luterlikul kalmistul tehtud mõningaid korrustustööid: on rajatud teid, kuivenduskraav ja võetud võsa maha. Taas on püstitatud mõned mälestusmärgid sial maetud suurkujudele nagu Kroonlinna sõjakubernerile viitseadmiral Robert von Wirénile (25. XII 1856 – 1. III 1917), kes oli viimane Kroonlinna komandant ja torgati tääkidega Ankruplatsil revolutsiooniliste madruste poolt sumuks. Hiljuti on avatud mälestusmärk Kroonlinna sadama komandandile admiral Aleksander Kruusele (1731 – 1799). Samuti on kalmistul taastatud mälestusmärk Eestist pärit meresõitjale ja maadeavastajale admiral Fabian Gottlieb von Bellingshausenile (20. IX 1778 Lahetaguse mõis, Saaremaa – 25. I 1852 Kroon-

linn). Temaga koos teeninud ohvitserid püstitasid Bellingshausenile 1870. aastal pronksist monumendi Kroonlinna puisteetele, kus see heas korras olles tänaseni seisab. Skulptuuri autor on I. N. Schroeder, arhitekt I. A. Monigetti. 2,1 meetri pikkune täismundris ja kõikide aumärkidega admiral seisab parema käega gloobusele toetudes 2,2 meetri kõrgusel punasest marmorist postamendil, millele on kinnitatud ka pronksist Bellingshausenile tema alluvate ja kaasteenijate poolt. MDCCCLXX. Uuest mälestusmärgidest on kalmistule püstitatud mälestuskivi metallplaadil asuvate nimedega hukkunud saksa ja nõukogude allveelaevnikele. Hiljuti on kalmistule püstitatud mälestuskivi kõikidele hukkunud ja elusolevatele lokaalsetest sõdadest osavõtnutele.

Peep Pillak
EMS kaasmaalaste mälestamise
toimkonna esimees

Toimetus: J. Trei, V. Mahtina ja K. Sulg
Vastutav väljaandja: Peterburi Jaani Kiriku Fond
e-post: peterburi.teataja@mail.ru
peterburi.teataja@hotmail.com
Tiraaž 700 eks.